

<p>نام درس: زبان و ادبیات فارسی نام دبیر: افضلی تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۰ / ۱۳۹۳ ساعت امتحان: ۸:۰۰ مدت امتحان: ۹۰ دقیقه</p>	<p>جمهوری اسلامی ایران اداره آموزش و پرورش تهران اداره آموزش و پرورش منطقه ۵ دبیرستان و پیش‌دانشگاهی دخترانه باب‌السلام امتحانات پایانی نوبت اول سال تحصیلی ۹۴-۹۳</p>	<p>نام و نام خانوادگی: رشته: چهارم - کلیه رشته‌ها شماره داوطلب: تعداد برگ سؤال: ۲ برگ و ۴ صفحه</p>
---	---	---

بارم	جای مهر	ردیف
۶ نمره ۰/۲۵		الف ۱
۰/۲۵	معنی و مفهوم شعر و نثر هر کسی از ظن خود شد یار من	۲
۰/۲۵	نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم نگنجی	۳
۰/۲۵	بیزارم از وفای تو یک روز و یک زمان	۴
۰/۲۵	چو خسرو شدی بندگی را بکوش	۵
۰/۵	سایه مرگ و نیستی به هر طرف چیره بود.	۶
۰/۵	مهمین مهرورزان که آزاده‌اند بریزند از دام جان تارها	۷
۰/۵	زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت حیثیت مرگ را به بازی نگرفت	۸
۰/۷۵	به قول مردمان خطی به وی فرو نتوان کشید.	۹
۰/۷۵	در هر طرف ز خیل حوادث کمین‌گهی‌ست زان رو عنان گسسته دواند سوار عمر	۱۰
۱	مجموع اگر نشستم و خرسند اگر شدم	۱۱
۱	به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا	

۱	بدرید و بسپرد محضر به پای	خروشید و برجست لرزان ز جای	۱۲
۰/۲۵		<u>معنی واژه</u> قصد <u>رجم</u> آن مرد کرد	۱۳
۰/۲۵		به هر جزئی ز حسن او <u>قصور</u> است	۱۴
۰/۲۵		می خواستند <u>حیضی</u> بیابند و خود را در آن افکنند.	۱۵
۰/۲۵		چهره <u>پُر چین</u> و <u>جبین</u> پر <u>آزنگ</u>	۱۶
۰/۲۵		<u>درک مطلب</u>	پ
۴ نمره		مفهوم عبارت «مرد آن بود که در میان خلق بنشیند و برخیزد و بخورد و بخسبد و بخرد و بفروشد و یک لحظه از خدای غافل نباشد.» را بنویسید.	۱۷
۰/۵			
۰/۵		با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.	۱۸
		بشنو از نی چون حکایت می کند از جدایی‌ها شکایت می کند از نیستان تا مرا ببریده‌اند از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند الف) منظور از «نی» چه کسی است؟ ب) منظور شاعر از نیستان کجاست؟	
۰/۵		در بیت «هنر خوار شد جادویی ارج‌مند/ نهان راستی، آشکارا گزند» فردوسی به کدام معضل اجتماعی عصر ضحاک اشاره کرده است؟	۱۹
		در هر یک از ابیات زیر «عشق» با چه چیزی در تقابل است؟	
۱		الف) عشق، درایی کرانه ناپدید/ کی توان کردن شنا ای هوشمند ب) بگفت آسوده شو کاین کار خام است/ بگفت آسودگی بر من حرام است	۲۰
۰/۵		بیت «تو کی دانی که لیلی چون نکویی است / کزو چشمت همین بر زلف و رویی است» چه مفهومی را در بردارد؟	۲۱

۰/۵	در عبارت زیر منظور از «سیاه دشت غمناک» چیست؟ «فرات هم چنان می گذشت اما دانسته نمی شد. شاید از این سیاه دشت غمناک به آن سوی بیابان های وسیعی که دست ستم آلود، فضایشان را نفشرده بود پیامی می برد.»	۲۲
۰/۵	عبارت زیر بیان کدام ویژگی بارز کلام سعدی است؟ «این تنها خصوصیت سعدی است که به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد. و در زبان فارسی احدی نتوانسته است مانند او حرف بزند و در عین حال، نظیر حرف زدن او را هر روز در هر کوچه و بازار می شنویم.»	۲۳
۳نمره	<u>خودآزمایی</u>	ت
۰/۵	در رباعی زیر از مولانا، میان «غم» در مصراع اول و مصراع چهارم چه تفاوت معنایی وجود دارد؟ اندر دل بی وفا غم و ماتم باد / آن را که وفا نیست ز عالم کم باد دیدم که مرا هیچ کسی یاد نکرد / جز غم که هزار آفرین بر غم باد	۲۴
۰/۵	منظور نویسنده از این عبارت چیست؟ «هر عصب و فکر، به منبع بی شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت.»	۲۵
۰/۵	این بیت از حافظ «ناز پرود تنعم نبرد راه به دوست / عاشقی شیوه رندان بلاکش باشد» با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟ الف) بیای بی بکش جام و سرگرم باش / بهل گر بگیرند بیکارها ب) به شادی و آسایش و خواب و خور / ندارند کاری دل افکارها	۲۶
۰/۵	بیت «اگر در دیده مجنون نشینی / به غیر از خوبی لیلی نبینی» چه مفهومی را در بر دارد؟	۲۷
۰/۵	در بیت «بگفتا گر خرامی در سرایش / بگفت اندازم این سر زیر پایش» کدام بخش حذف شده است؟	۲۸
۰/۵	معادل امروزی افعال زیر را بنویسید. الف) باز رفتند ب) آواز داد	۲۹
۲نمره	<u>تاریخ ادبیات و درآمدها</u>	
۰/۲۵	شعر «قلب مادر» ایرج میرزا در چه قالبی سروده شده است؟	۳۰
۱	نام مؤلف آثار زیر را بنویسید. الف) دانشگاه های من ب) روزها ج) ادبیات و تعهد در اسلام د) سمک عیار	۳۱

۰/۵	هر یک از زندگی‌نامه‌های زیر از دکتر عبدالحسین زرّین‌کوب در مورد کدام یک از مشاهیر علم و ادب نوشته شده است؟ الف) پیر گنجه در جست و جوی ناکجاآباد ب) فرار از مدرسه	۳۲
۰/۲۵	سفرنامه‌ها جزء کدام نوع ادبی به شمار می‌آیند؟	۳۳
انمره ۲	<u>آرایه‌ها و نکات بلاغی</u> در کدام مصراع دو حرف اضافه برای یک متمم به کار <u>نرفته</u> است؟	۳۴
۰/۲۵	الف) به جمشید بر تیره گون گشت روز ب) که برگوی تا از که دیدی ستم ج) به کوی اندرون تیغ و تیر خدنگ	۰/۲۵
۰/۲۵	در بیت زیر کدام آرایه به کار <u>نرفته</u> است؟ بگفت از دل جدا کن عشق شیرین بگفتا چون زیم بی جان شیرین الف) مجاز ب) جناس تام ج) حسن تعلیل د) ایهام	۳۵
۰/۲۵	چه آرایه ای در بیت زیر سه بار تکرار شده است؟ نشوم یک‌دل و یکرنگ تورا / تا نسازی دل او از خون رنگ	۳۶
۰/۵	دو آرایه‌ی ادبی در بیت زیر مشخص کنید. چون شب‌نم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم	۳۷
۰/۲۵	در عبارت «مگر اشک سیه‌روزان که سیل حوادث را هدایت می‌کند، به استحکام کاخ پوشالی جباران به سُخره نمی‌نگرد»، «استحکام کاخ پوشالی» چه آرایه‌ای دارد؟	۳۸
۰/۵	در بیت «با صبا در چمن لاله سحر می‌گفتم / که شهیدان <u>که</u> اند این همه خونین کفنان» «که» دومی چه نقشی دارد؟	۳۹
انمره ۲	<u>شعر حفظی</u> لب و دندان ..... همه توحید تو گوید / مگر از ..... دوزخ بودش روی رهایی او را خود التفات نبودی به صید من / من خویشتن	۴۰
۰/۵	بی عمر زنده‌ام من و این بس عجب مدار /	۴۱
۰/۲۵	دی در گذار بود و نظر سوی ما نکرد / بیچاره دل که هیچ ندید از	۴۲
۰/۲۵	گوشم به راه تا که خبر می‌دهد ز دوست / ..... بیامد و من بی‌خبر شدم	۴۳
		۴۴
۲۰	جمع بارم	

<p>نام درس: ادبیات چهارم دبیرستان</p> <p>نام دبیره:</p> <p>تاریخ امتحان: ۱۰ / ۱۰ / ۹۳</p>	<p>جمهوری اسلامی ایران</p> <p>اداره آموزش و پرورش تهران</p> <p>اداره آموزش و پرورش منطقه ۵</p> <p>دبیرستان و پیش دانشگاهی دخترانه باب السلام</p> <p>کلید سؤالات پایانی نوبت اول سال تمصیلی ۹۳-۹۴</p>	
---	--	---

بارم	جای مهر	ردیف
۶نمره	الف	الف
۰/۲۵	هر کسی بر اساس حدس و گمان خودش یار و همراه من شد.	۱
۰/۲۵	نمی توان تو را وصف کرد، چون تو فراتر از فهم و ادراک ما هستی.	۲
۰/۲۵	هنگامی که به قدرت رسیدی خدمتگزار مردم باش. (متواضع باش)	۳
۰/۲۵	مرگ و نیستی همه جا را فراگرفته بود.	۴
۰/۵	بزرگترین عاشقان آزاده جان را از دام تعلقات آزاد می کنند.	۵
۰/۵	ای دلوار پیش از تو کسی چنین شگفت انگیز مرگ را به سُخره نگرفته بود و به آن بی اعتنایی نکرده بود.	۶
۰/۵	به قول مردمان نمی توان به او برچسب زد و او را متهم دانست.	۷
۰/۷۵	لشگر حوادث در هر طرف کمین کرده اند؛ به همین خاطر است که عمر شتابان می رود.	۸
۰/۷۵	نسبت به تو وفادار نبوده ام، اگر یک روز آسوده و آرام زندگی کرده باشم.	۹
۱	اگر با حرص و ولع آبی نوشیدم بر من خُرده مگیر چون شرایطش مهیا بود؛ بیابان بود، گرمای تابستان بود، آب هم خنک بود و من عطشی پایان ناپذیر داشتم.	۱۰
۱	کاوه به شدت عصبانی شد، با حالتی لرزان از خشم از جای خود برخاست، اشتها دنامه را پاره کرد و آن را زیر پایش له کرد.	۱۱
۱نمره	ب	ب
۰/۲۵	معنی واژه	۱۲
۰/۲۵	سنگ زدن	۱۳
۰/۲۵	نقصان، عیب	۱۴
۰/۲۵	پستی، نشیب	۱۵
۰/۲۵	چین و چروک ابرو	۱۶
۴نمره	درک مطلب	پ
۰/۵	نکوهش زهد منفی و گوشه نشینی / توصیه به آمیختن با مردم	۱۷
۰/۵	الف) مولانا/ انسان آگاه و آشنا با حقایق عالم معنا	۱۸
۰/۵	ب) عالم معنا	۱۹
۱	دگرگونی ارزش ها	۲۰
۰/۵	الف) عقل و هوشیاری	۲۱
۰/۵	ب) آسودگی و راحتی	۲۲
۰/۵	نکوهش ظاهر بینی	۲۳
۰/۵	کریلا	۲۴
۰/۵	سهل ممتنع	۲۵
۳نمره	خودآزمایی	ت
۰/۵	غم در مصراع اول: غم منفی = اندوه / غم در مصراع دوم: غم مثبت = رنج و غم گوارای عشق	۲۶
۰/۵	ایمان داشتن با تمام وجود	۲۷
۰/۵	ب	۲۸
۰/۵	عیب پوشی عاشق	۲۹
۰/۵	چه کار میکنی؟	۳۰
۰/۵	الف) برگشتند	۳۱
۰/۵	ب) صدا زد	۳۲
۲نمره	تاریخ ادبیات و درآمدها	ث
۰/۲۵	قطعه	۳۳

۱	الف) ماکسیم گورکی	ب) اسلامی ندوشن	ج) محمد رضا حکیمی	د) فرامرز بن خداداد ارّجانی	۳۰
۰/۵	الف) نظامی گنجوی	ب) امام محمد غزّالی			۳۱
۰/۲۵	غنائی				۳۲
۲نمره	آرایه‌ها و نکات بلاغی				ج
۰/۲۵	ب) که برگوی تا از که دیدی ستم				۳۳
۰/۲۵	ج) حسن تعلیل				۳۴
۰/۲۵	کنایه				۳۵
۰/۵	چون شبنم : تشبیه / مهر: ایهام تناسب / عتیوق: مجاز / به عتیوق بر شدن: کنایه				۳۶
۰/۲۵	متناقض نما یا پارادوکس				۳۷
۰/۵	مضاف‌الیه				۳۸
۲نمره	شعر حفظی				د
۰/۵	سنایی - آتش				۳۹
۰/۵	اسیر کمند نظر شدم				۴۰
۰/۵	روز فراق را که نهد در شمار عمر				۴۱
۰/۲۵	گذار عمر				۴۲
۰/۲۵	صاحب خبر				۴۳